

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

YVESA BOTA,

predstavljeni 12. maja 2009¹

1. Ta zadeva bi morala Sodišču omogočiti, da pojasni obveznosti, ki izhajajo iz načela kontradiktornosti za sodišče Skupnosti, kadar to po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda.

na njen predlog odobril Svet Evropske unije v skladu z ustreznimi direktivami s področja trošarin, opredelila kot državne pomoči, nezdružljive s skupnim trgov.

2. Podlaga te zadeve je pritožba, ki jo je vložila Komisija Evropskih skupnosti zoper sodbo Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 12. decembra 2007 v zadevi Irska in drugi proti Komisiji², v kateri je to sodišče Odločbo Komisije 2006/323/ES z dne 7. decembra 2005 o oprostitvi plačila trošarine za mineralna olja, ki se uporabljajo kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, v regiji Shannon in na Sardiniji, ki se izvaja v Franciji, na Irskem in v Italiji³ razglasilo za nično.

4. Komisija je v tej odločbi menila, da te oprostitve ne pomenijo veljavnih pomoči, ampak nove pomoči, ki bi jih torej prejemniki načeloma morali vrniti. Komisija je vseeno priznala, da so odločbe Sveta, s katerimi so bile odobrene, povzročile upravičeno pričakovanje glede njihove skladnosti s pravili skupnega trga. Zato je odredila njihovo vračilo samo od datuma, ko je bilo v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* objavljeno obvestilo o začetku formalnega postopka preiskave navedenih oprostitvev glede na pravila o državnih pomočeh.

3. Komisija je v sporni odločbi oprostitve trošarin za mineralna olja, ki jih je več let prej

5. Irska, Francoska republika in Italijanska republika ter dve družbi, Eurallumina SpA⁴ in

1 – Jezik izvirnika: francoščina.

2 – T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 in T-69/06; v nadaljevanju: izpodbijana sodba.

3 – UL 2006, L 119, str. 12, v nadaljevanju: sporna odločba.

4 – V nadaljevanju: Eurallumina.

Aughinish Alumina Ltd⁵, so zoper sporno odločbo vložile ničnostno tožbo.

6. Sodišče prve stopnje je v izpodbijani sodbi po uradni dolžnosti preizkusilo razlog, v skladu s katerim navedena odločba ni bila obrazložena, ker je bilo v njej brez pojasnila navedeno, da sporne oprostitve niso veljavne pomoči v smislu člena 1(b)(v) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999⁶.

7. Sodišče prve stopnje je na podlagi tega razloga razglasilo ničnost sporne odločbe, ne da bi prej o tem zbralo stališča strank.

8. Komisija v podporo svojemu predlogu za razglasitev ničnosti izpodbijane sodbe navaja več pritožbenih razlogov. Trdi, prvič, da Sodišče prve stopnje ni imelo pravice po uradni dolžnosti preizkusiti zadevnega razloga, in drugič, da je kršilo načelo kontradiktornosti. Sodišču predlaga tudi, naj odloči, da je izpodbijana sodba napačna, ker je v njej odločeno, da je bila v sporni odločbi kršena obveznost obrazložitve v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

9. Sodišču bom predlagal, naj odloči, da je bilo Sodišče prve stopnje popolnoma upravičeno po uradni dolžnosti preizkusiti ta razlog, vendar da bi v skladu z načelom kontradiktornosti morale zbrati stališča strank o navedenem razlogu. Iz tega bom sklepal, da je zaradi neupoštevanja te zahteve razglasitev ničnosti izpodbijane sodbe upravičena.

10. Sodišče bom tudi pozval, naj odloči, da sporna odločba ni neobrazložena glede neuporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, in naj zadevo vrne Sodišču prve stopnje, ki naj preuči razloge za razglasitev ničnosti navedene odločbe, ki jih uveljavljajo tri države članice in dve družbi.

I – Pravni okvir

A – Direktive o trošarinah za mineralna olja

11. Trošarine za mineralna olja so bile predmet več direktiv, in sicer Direktive Sveta

⁵ – V nadaljevanju: Aughinish Alumina.

⁶ – Uredba z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES] (UL L 83, str. 1).

92/81/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi trošarinskih struktur za mineralna olja⁷, Direktive Sveta 92/82/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju trošarinskih stopenj za mineralna olja⁸ in Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije⁹, s katero sta bili z učinkom od 31. decembra 2003 razveljavljeni direktivi 92/81 in 92/82.

pri proizvodnji aluminijevega oksida. Poleg tega je bilo v členu 18(1) Direktive 2003/96 državam članicam dovoljeno, da po predhodnem pregledu Sveta do 31. decembra 2006 še uporabljajo znižane stopnje ali oprostitve, našteje v Prilogi II, v kateri so navedene oprostitve trošarin za težko kurilno olje, ki se uporablja kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, v regiji Shannon in na Sardiniji.

12. V členu 8(4) Direktive 92/81 je bilo Svetu dovoljeno, da na predlog Komisije državi članici dovoli uvedbo drugih oprostitov ali znižanj trošarinske stopnje, kot so določeni v navedeni direktivi.

13. V členu 2(4)(b), druga alineja, Direktive 2003/96 je bilo določeno, da se ne uporablja za energente z dvojno uporabo, to je energente, ki se uporabljajo hkrati kot gorivo za ogrevanje in kot kar koli drugega, razen kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje. Tako od 31. decembra 2003, ko je začela veljati ta direktiva, ni več najnižje trošarinske stopnje za težko kurilno olje, ki se uporablja

B – Sistem državnih pomoči

1. Pogodba ES

14. V členu 87(1) ES je določeno:

„Razen če ta pogodba ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva s skupnim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.“

7 – UL L 316, str. 12.

8 – UL L 316, str. 19.

9 – UL L 283, str. 51.

15. V členu 88 ES je določeno:

zdržljiv s skupnim trgom, nemudoma sproži postopek iz odstavka 2. Zadevna država članica ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v tem postopku ni sprejeta dokončna odločitev.“

„1. Komisija v sodelovanju z državami članicami redno preverja vse sisteme pomoči, ki obstajajo v teh državah. Slednjim predlaga ustrezne ukrepe, ki so potrebni za postopen razvoj ali delovanje skupnega trga.

2. Uredba št. 659/1999

2. Če Komisija po tem, ko je pozvala zadevne stranke k predložitvi pripomb, ugotovi, da pomoč, ki jo je dodelila država članica, ali pomoč iz državnih sredstev ni združljiva s skupnim trgom glede na člen 87, ali če se takšna pomoč zlorablja, odloči, da mora zadevna država takšno pomoč odpraviti ali spremeniti v roku, ki ji ga določi.

16. V skladu s členom 1(b) Uredbe št. 659/1999 pojem „veljavne pomoči“ zajema:

„[...]“

[...]

3. Komisija mora biti obveščena o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe. Če meni, da takšen načrt glede na člen 87 ni

(v) pomoč, za katero se šteje, da je veljavna, ker je mogoče ugotoviti, da takrat, ko se je začela izvajati, ni bila pomoč, pozneje pa je postala pomoč zaradi razvoja skupnega trga in je država članica ni spremenila. Če nekateri ukrepi postanejo pomoč zaradi liberalizacije dejavnosti s pravnimi predpisi Skupnosti, se takšni ukrepi ne štejejo kot veljavna pomoč po datumu, določenem za liberalizacijo.“

II – Dejansko stanje

17. Na Irskem so od leta 1983, v Italijanski republiki od leta 1993 in v Francoski republiki od leta 1997 mineralna olja, ki se uporabljajo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Shannon, na Sardiniji oziroma v regiji Gardanne, oproščena trošarine.

18. Te oprostitve so bile odobrene z odločbami Sveta 92/510/EGS¹⁰, 93/697/ES¹¹ oziroma 97/425/ES¹². Svet je te odobritve večkrat podaljšal, nazadnje z Odločbo 2001/224/ES¹³ do 31. decembra 2006.

19. V točki 5 obrazložitve Odločbe 2001/224 je bilo navedeno, da ta ne vpliva na izid

postopkov, izvedenih na podlagi členov 87 ES in 88 ES, ki se nanašajo na izkrivljanje delovanja enotnega trga, in da ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 88 ES obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

20. Komisija je s tremi odločbami z dne 30. oktobra 2001, ki so bile v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* objavljene 2. februarja 2002¹⁴, sprožila postopek iz člena 88(2) ES za vsako od zadevnih oprostitiv. Po tem postopku je Komisija sprejela sporno odločbo.

21. Komisija je v tej odločbi menila, da oprostitve, odobrene pred 1. januarjem 2004, ko je začela veljati Direktiva 2003/96, pomenijo državne pomoči v smislu člena 87(1) ES.

10 – Odločba z dne 19. oktobra 1992, ki državam članicam dovoljuje, da za nekatera mineralna olja, če so uporabljena v posebne namene, še naprej uporabljajo obstoječe nižje trošarinske stopnje ali oprostitve plačila trošarine v skladu s postopkom, predvidenim v členu 8(4) Direktive 92/81/EGS (UL L 316, str. 16).

11 – Odločba z dne 13. decembra 1992, ki nekaterim državam članicam dovoljuje, da za nekatera mineralna olja, če so uporabljena v posebne namene, uporabljajo ali še naprej uporabljajo nižje trošarinske stopnje ali oprostitve plačila trošarine v skladu s postopkom, predvidenim v členu 8(4) Direktive 92/81/EGS (UL L 321, str. 29).

12 – Odločba z dne 30. junija 1997, ki državam članicam dovoljuje, da za nekatera mineralna olja, če so uporabljena v posebne namene, uporabljajo ali še naprej uporabljajo obstoječe nižje trošarinske stopnje ali oprostitve plačila trošarine v skladu s postopkom, predvidenim v Direktivi 92/81/EGS (UL L 182, str. 22).

13 – Odločba Sveta z dne 12. marca 2001 o nižjih trošarinskih stopnjah in oprostitvah plačila trošarine za nekatera mineralna olja, če so uporabljena v posebne namene (UL L 84, str. 23).

22. Navedla je, da jih je treba šteti za nove pomoči in ne kot veljavne pomoči. Komisija je to presojo utemeljila zlasti z dejstvom, da

14 – UL C 30, str. 17, 21 in 25.

zadevne oprostitve niso obstajale pred začetkom veljavnosti Pogodbe v zadevnih državah članicah, da jih Svet ali Komisija nista nikoli odobrila na podlagi pravil o državni pomoči in da se določbe člena 4(6) Uredbe št. 659/1999 ne uporabljajo¹⁵.

odobrenim do 31. decembra 2003, vrniti. Opozorila je, da morajo države članice izterjati nezakonite pomoči, ki so bile razglašene za nezdružljive s skupnim trgom, razen če je ta izterjava v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti, kot je načelo varstva upravičenega pričakovanja ali načelo pravne varnosti.

23. Komisija je v točki 69 obrazložitve sporne odločbe potrdila, da se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v tej zadevi ne uporablja.

24. Nato je pojasnila, koliko so zadevne pomoči nezdružljive s skupnim trgom.

27. Komisija je menila, da se glede na odločbe o oprostitvah in dejstvo, da so bile te odločbe in Odločba 2001/224 sprejete na njen predlog, upravičenci do spornih oprostitev lahko utemeljeno sklicujejo na upravičeno pričakovanje glede skladnosti teh oprostitev s pravom Skupnosti na splošno, toda samo do 2. februarja 2002, ko so bile v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* objavljene odločbe o začetku postopka iz člena 88(2) ES.

25. Odločila se je, da bo v zvezi z oprostitvami, odobrenimi od 1. januarja 2004, začela formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES.

26. Komisija je nazadnje preučila, koliko je treba pomoči, ki ustrezajo oprostitvam,

28. V izreku sporne odločbe je navedeno, da zadevne oprostitve, odobrene do 31. decembra 2003, pomenijo državne pomoči v smislu člena 87(1) ES, da so te pomoči, odobrene med 3. februarjem 2002 in 31. decembrom 2003, nezdružljive s skupnim trgom, ker njihovi upravičenci niso plačali trošarine najmanj 13,01 EUR na 1000 kg težkega mineralnega olja, in da morajo tri zadevne države članice izterjati navedene nezdružljive pomoči.

¹⁵ – V tej določbi je odločeno, da se pomoč šteje za odobreno, če je bila priglašena in če Komisija v dveh mesecih ni sprejela odločbe.

III – Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

29. Irska, Francoska republika, Italijanska republika, družba Eurallumina in družba Aughinish Alumina so 16., 17. in 23. februarja 2006 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložile tožbe za popolno ali delno razglasitev ničnosti sporne odločbe. Različne zadeve so bile združene zaradi ustnega postopka in izdaje sodbe.

30. Glede na navedeno v izpodbijani sodbi so tožeče stranke v bistvu uveljavljale 23 tožbenih razlogov, ki so se nanašali zlasti na napačno opredelitev spornih oprostitev kot novih pomoči, ker naj bi šlo za veljavne pomoči, na kršitev načel varstva upravičenega pričakovanja, pravne varnosti, upoštevanja razumnega roka, domnevo veljavnosti, načelo *lex specialis derogat legi generali* ter na načeli polnega učinka in dobrega upravljanja. Sklicevale so se tudi na kršitve člena 87 ES ter obveznosti obrazložitve v zvezi z uporabo tega člena.

31. Sodišče prve stopnje je v točki 46 izpodbijane sodbe navedlo, da se mu zdi primerno po uradni dolžnosti preizkusiti razlog, ki se nanaša na neobrazložitev sporne odločbe v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

32. Potem ko je opozorilo, da je neobrazložitev ali nezadostna obrazložitev razlog javnega reda, ki ga mora sodišče Skupnosti preizkusiti po uradni dolžnosti, in na sodno prakso v zvezi z obsegom obveznosti obrazložitve akta Skupnosti, je navedlo, da je Komisija v sporni odločbi preučila, ali so zadevne oprostitev nove pomoči ali veljavne pomoči, in trdila, da se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v obravnavani zadevi ne uporablja, ne da bi navedla razloge za to neuporabo.

33. Sodišče prve stopnje je v točkah od 56 do 62 izpodbijane sodbe menilo, da bi Komisija zaradi naslednjih posebnih okoliščin morala posebej obrazložiti neuporabo te določbe.

34. Prvič, v več odločbah, s katerimi so bile odobrene zadevne oprostitev, je navedeno, da Komisija priznava, da te oprostitev ne povzročajo izkrivljanja konkurence, in nič ne kaže na to, da bi bilo področje uporabe pojma izkrivljanja konkurence drugačno na davčnem področju in področju državnih pomoči. V več teh odločbah je tudi navedeno, da bo Komisija redno preverjala zadevne oprostitev, da bi zagotovila njihovo združljivost z delovanjem notranjega trga in drugimi cilji Pogodbe.

35. Drugič, Komisija je v točki 97 obrazložitve sporne odločbe priznala, da je bilo na podlagi teh odločb o odobritvi, sprejetih na podlagi njenih predlogov, mogoče meniti, da zadevnih oprostitev, ko bodo izvedene, ne bo mogoče opredeliti kot državnih pomoči. Dejstvo, da je ta točka obrazložitve v delu, ki se nanaša na vračilo pomoči, po mnenju Sodišča prve stopnje ne more zmanjšati njenega pomena v zvezi z opredelitvijo zadevnih oprostitev kot državnih pomoči.

36. Tretjič, zadevne oprostitve je odobril in podaljšal Svet na predlog Komisije in razen v Odločbi 2001/224 ni bilo nikjer omenjeno mogoče protislovje s pravili o državnih pomočeh. Komisija v točki 96 obrazložitve sporne odločbe poudarja, da zadevne osebe ne pričakujejo, da bo Komisija Svetu predložila predloge, ki so nezdružljivi z določbami Pogodbe.

37. Sodišče prve stopnje je iz teh okoliščin sklepalo, da je Komisija kršila obveznost obrazložitve, ki jo ima na podlagi člena 253 ES, kar zadeva neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v obravnavanem primeru.

38. Razglasilo je ničnost sporne odločbe in Komisiji naložilo plačilo stroškov.

IV – Pritožba

39. Komisija Sodišču predlaga, naj razglasi ničnost izpodbijane sodbe, zadeve vrne Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje in pridrži odločitev o stroških.

40. Irska, Francoska republika, Italijanska republika, družba Eurallumina in družba Aughinish Alumina Sodišču predlagajo, naj pritožbo zavrne in Komisiji naloži plačilo stroškov.

41. Podredno, družba Eurallumina Sodišču predlaga, naj, če bi ugodilo šestemu pritožbenemu razlogu Komisije, v skladu s katerim Sodišče prve stopnje ni moglo razglasiti ničnosti sporne odločbe, ker je bil z njo formalni postopek preiskave razširjen na oprostitve za obdobje po 1. januarju 2004, razglasi ničnost izpodbijane sodbe samo v zvezi s to razširitvijo.

42. Komisija v podporo svojemu predlogu za razglasitev ničnosti izpodbijane sodbe in vrnitev zadev Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje navaja šest pritožbenih razlogov.

43. S prvim pritožbenim razlogom želi dokazati, da je Sodišče prve stopnje prekoračilo svojo pristojnost, ko je po uradni dolžnosti preizkusilo razlog, ki se nanaša na neobrazložitev sporne odločbe. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na kršitev načela kontradiktornosti in pravic do obrambe. Cilj tretjega pritožbenega razloga je dokazati, da vprašanja, ali zadevne pomoči spadajo na področje uporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, ni bilo mogoče preučiti. S četrtem in petim pritožbenim razlogom želi dokazati, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ko je odločilo, da je bila v sporni odločbi kršena obveznost obrazložitve v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999. Nazadnje, Komisija v šestem pritožbenem razlogu trdi, da Sodišče prve stopnje ne bi smelo razglasiti ničnosti sporne odločbe, ker je z njo formalni postopek preiskave razširjen na oprostitev po 31. decembru 2003.

zadevne oprostitve opredeliti kot veljavne pomoči, pa niso svojih trditev nikoli oprle na določbe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.¹⁶

46. Za nadaljnje sklepanje je torej treba izhajati iz tega, da po eni strani stranke pred Sodiščem prve stopnje niso trdile, da je treba zadevne oprostitve opredeliti kot veljavne pomoči na podlagi člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, in po drugi strani, da stranke niso razpravljale o razlogu, ki ga je Sodišče prve stopnje preizkusilo po uradni dolžnosti in se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve v zvezi z neuporabo te določbe.

A – Prvi pritožbeni razlog

44. Pred preučitvijo teh pritožbenih razlogov je treba opozoriti, da je Sodišče prve stopnje v točki 46 izpodbijane sodbje navedlo, da se mu zdi primerno po uradni dolžnosti preizkusiti razlog, ki se nanaša na neobrazložitev sporne odločbe v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

1. Trditve strank

47. Prvi pritožbeni razlog se formalno nanaša na nepristojnost Sodišča prve stopnje, nepravilnosti pri postopku, ki so škodovalе inte-

45. Na obravnavi je bilo potrjeno, da čeprav so tožeče stranke pred Sodiščem prve stopnje izpodbijale odločitev Komisije, da se oprostitev v sporni odločbi opredelijo kot nove pomoči, in so tako trdile, da bi bilo treba

¹⁶ – Irska in družba Aughinish Alumina sta trdili, da zadevne oprostitev pomenijo veljavne pomoči na podlagi, prvič, člena 1(b)(iii) Uredbe št. 659/1999, ker Komisija ni sprejela odločbe v dveh mesecih po priglasitvi pomoči, drugič, določb člena 1(b)(iv) v povezavi s členom 15(3) iste uredbe, ker obstajajo že več kot deset let, in nazadnje, ker ustrezajo pravno zavezujočim obveznostim, ki jih je Irska sprejela pred pristopom k Evropski skupnosti. Italijanska republika se je sklicevala na člen 1(b)(ii) Uredbe št. 659/1999, ker je navedene oprostitev ustrezno odobril Svet.

resom pritožnice, kršitev načela dispozitivnosti, kršitev določb člena 230 ES v povezavi s členom 253 ES in člena 21 Statuta Sodišča ter členov 44(1) in 48(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje.

uveljavljale stranke. Te stranke naj ne bi nikoli trdile, da bi bil lahko člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 upošteven.

48. Ta pritožbeni razlog je razdeljen na dva dela.

49. V okviru prvega dela Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje, s tem ko je po uradni dolžnosti preizkusilo razlog, ki se nanaša na neobrazložitev sporne odločbe, izstopilo iz okvira spora, kot so ga opredelile stranke, in tako prekoračilo svojo pristojnost, kršilo načelo dispozitivnosti, odločalo *ultra petita* in kršilo postopek, kar je škodovalo interesom Komisije.

50. Navaja, da glede na obveznosti nacionalnega sodišča pri izvajanju prava Skupnosti, kot so opredeljene v sodbah z dne 14. decembra 1995 v združenih zadevah Van Schijndel in van Veen¹⁷ ter z dne 7. junija 2007 v združenih zadevah Van der Weerd in drugi¹⁸, Sodišče prve stopnje ne bi smelo po uradni dolžnosti preizkusiti zadevnega razloga, ker je bil ta razlog popolnoma nepovezan s 23 tožbenimi razlogi, ki so jih

51. Navedeni razlog naj bi bil predvsem nepovezan z dejanskim stanjem, ki izhaja iz spisov petih združenih zadev, ki niso vsebovali nobene okoliščine, na podlagi katere bi bilo mogoče meniti, da sporne oprostitve ob svoji uvedbi niso bile pomoči in da so to postale naknadno zaradi razvoja skupnega trga.

52. V okviru drugega dela Komisija trdi, da se razlog, ki ga je Sodišče prve stopnje preizkusilo po uradni dolžnosti, v resnici nanaša na vsebinsko zakonitost sporne odločbe in ne na njeno obrazložitev, saj obrazložitev, ki jo je zahtevalo Sodišče prve stopnje ni potrebna, da bi se zadevne stranke lahko seznanile z utemeljitvami sporne odločbe niti da bi sodišče lahko opravilo svoj nadzor. Sodišče prve stopnje naj bi tako kršilo pravila v zvezi z vlogo sodišča Skupnosti, kar zadeva nadzor obrazložitve izpodbijanih aktov, kot so bila pojasnjena s sodno prakso, zlasti s sodbo z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France¹⁹, v kateri je Sodišče jasno razlikovalo med tožbenimi razlogi, s katerimi se izpodbija formalna zakonitost izpodbijanega akta in ki jih mora sodišče Skupnosti, kadar je to ustrezno, preizkusiti po uradni dolžnosti, ter tožbenimi razlogi, ki se nanašajo na materialno zakonitost, ki se lahko preuči samo, če jih uveljavlja stranke.

17 – C-430/93 in C-431/93, Recueil, str. I-4705.

18 – Od C-222/05 do C-225/05, ZDl., str. I-4233.

19 – C-367/95 P, Recueil, str. I-1719.

53. Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje, s tem ko je preizkusilo zadevni razlog, ki se v resnici nanaša na vsebino sporne odločbe, kršilo tudi pravila v zvezi z obveznostjo navedbe tožbenih razlogov v tožbi, kot je določena v členu 21 Statuta Sodišča ter členih 44(1) in 48(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje.

54. Tožene stranke izpodbijajo te trditve.

2. Presoja

55. Tako kot tožene stranke menim, da očitki, ki jih navaja Komisija v prvem pritožbenem razlogu, niso utemeljeni.

56. Kar zadeva, prvič, prvi del pritožbenega razloga, pristojnosti sodišča Skupnosti zato, da po uradni dolžnosti preizkusi razlog, kakršnega je po uradni dolžnosti preizkusilo Sodišče prve stopnje, ni mogoče določiti glede na zgoraj navedeni sodbi Schijndel in van Veen ali der Weerd in drugi, na kateri se sklicuje Komisija.

57. Ti sodbi se nanašata na opredelitev procesne avtonomije držav članic z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti. Nanašata se na vprašanje, ali mora nacionalno sodišče, odvisno od tega, ali je v njegovem procesnem pravu določeno ali ne, da lahko po uradni dolžnosti preizkusi razlog notranjega prava, po uradni dolžnosti preizkusiti uporabo prava Skupnosti na podlagi teh načel. V navedenih sodbah je zlasti pojasnjeno, v kolikšni meri načelo učinkovitosti nacionalno sodišče obvezuje, da po uradni dolžnosti preizkusi razlog prava Skupnosti, kadar mu njegovo procesno pravo ne omogoča po uradni dolžnosti preizkusiti razloga notranjega prava. V tem okviru je bilo v zgoraj navedeni sodbi van der Weerd in drugi odločeno, da nacionalnemu sodišču ni treba po uradni dolžnosti preizkusiti uporabe prava Skupnosti, če so lahko stranke med postopkom same uveljavljale tak razlog.

58. Te omejitve področja uporabe načela učinkovitosti ni mogoče prenesti na obravnavano zadevo, v kateri gre za presojo pristojnosti sodišča Skupnosti. Ta pristojnost izhaja iz avtonomnih pravil, ki so razvidna bodisi iz pravil, ki urejajo postopek pred sodišči Skupnosti, bodisi iz sodne prakse.

59. Res je, kot je pravilno opozorila Komisija, da iz teh pravil, zlasti člena 21 Statuta Sodišča in člena 44(1) Poslovnika Sodišča prve stopnje, izhaja tudi, da spor določijo in razmejijo stranke. Iz tega sledi, da sodišče

Skupnosti ne sme prekoračiti predlogov, ki so mu jih predložile stranke. Prav tako mora o teh predlogih načeloma odločati na podlagi pravnih in dejanskih dejavnikov, ki jih navedejo stranke.

60. Kljub temu vloga sodišča Skupnosti ni pasivna in ne more biti omejena na presojo vrednosti stališč vsake od strank v sporu, pri čemer se strogo drži tožbenih razlogov in trditev, ki so jih navedle te stranke. Naloga sodišča Skupnosti namreč ni samo naloga razsodnika. Na podlagi člena 220 ES mora zagotoviti tudi spoštovanje prava Skupnosti.

61. V pravilih o postopku pred vsakim sodiščem Skupnosti in sodni praksi je bilo torej določenih več primerov, v katerih ima sodišče Skupnosti, da bi izpolnjevalo svojo nalogo razsodnika zakonitosti, pristojnost po uradni dolžnosti preizkusiti tožbeni razlog.

62. V skladu s svojim poslovníkom lahko po uradni dolžnosti preizkusi svojo očitno nepristojnost za odločanje o tožbi ali očitno nedopustnost tožbe ali, če gre za tak primer, njeno očitno neutemeljenost.²⁰ Po uradni

dolžnosti lahko tudi preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda²¹, to je kršitve bistvenega pogoja za dopustnost tožbe, kot so upoštevanje rokov za tožbo²², obstoj izpodbojnega akta²³, procesna upravičenost²⁴ itd.

63. Prav tako mora v skladu s sodno prakso po uradni dolžnosti preizkusiti pravilo pravnega reda Skupnosti, kadar se to pravilo zdi dovolj pomembno, da se opredeli kot zadeva javnega reda. Tako je bilo ugotovljeno, da mora sodišče Skupnosti po uradni dolžnosti preizkusiti pravnomočnost razsojene zadeve²⁵ in nepristojnost izdajatelja akta²⁶. Po uradni dolžnosti mora preizkusiti tudi kršitev bistvenih postopkovnih pravil, to je nepravilnosti, ki vplivajo na obliko akta ali uporabljeni postopek in škodijo pravicam tretjih oseb ali oseb, na katere se nanaša ta akt, ali ki bi lahko vplivale na vsebino navedenega akta²⁷, kot sta na primer neustreznost avtentifikacije²⁸ ali neprilgasilitev²⁹.

20 – Člen 92(1) Poslovníka Sodišča, člen 111 Poslovníka Sodišča prve stopnje in člen 76 Poslovníka Sodišča za uslužbenice.

21 – Glej člen 92(2) Poslovníka Sodišča, člen 113 Poslovníka Sodišča prve stopnje in člen 77 Poslovníka Sodišča za uslužbenice.

22 – Sodba z dne 29. junija 2000 v zadevi *Politi* proti *Fondation européenne pour la formation* (C-154/99 P, Recueil, str. I-5019, točka 15 in navedena sodna praksa).

23 – Sklep z dne 14. januarja 1992 v zadevi *ISAE/VP* in *Interdata* proti Komisiji (C-130/91, Recueil, str. I-69, točka 11).

24 – Sodbi z dne 29. aprila 2004 v zadevi *Italija* proti Komisiji (C-298/00 P, Recueil, str. I-4087, točka 35) in z dne 2. maja 2006 v zadevi *Regione Siciliana* proti Komisiji (C-417/04 P, ZOdl., str. I-3881, točka 36).

25 – Sodba z dne 1. junija 2006 v združenih zadevah *P & O European Ferries (Vizcaya)* in *Diputación Foral de Vizcaya* proti Komisiji (C-442/03 P in C-471/03 P, ZOdl., str. I-4845, točka 45).

26 – Sodba z dne 13. julija 2000 v zadevi *Salzgitter* proti Komisiji (C-210/98 P, Recueil, str. I-5843, točka 56).

27 – Ta opredelitev je izposojena pri Rideau, J., „Recours en annulation“ *Jurisclasseur*, 2008, zv. 331, točka 24.

28 – Sodba z dne 6. aprila 2000 v združenih zadevah *Komisija* proti *Solvay* (C-287/95 P in C-288/95 P, Recueil, str. I-2391, točka 55).

29 – Sodba z dne 8. julija 1999 v zadevi *Hoechst* proti Komisiji (C-227/92 P, Recueil, str. I-4443, točka 72).

64. V teh različnih primerih je napaka, ki zaznamuje izpodbijani akt, dovolj resna, da upravičuje sankcijo sodišča Skupnosti, čeprav je tožeča stranka ni uveljavljala. Z drugimi besedami, če je izpodbijani akt Skupnosti v nasprotju s pravnomočno razsojeno zadevo ali ga je sprejel nepristojni organ ali izhaja iz kršitve bistvenega postopkovnega pravila, je nepomembno, ali ta akt vsebuje tudi napake, ki jih je tožeča stranka navedla v podporo svojemu predlogu za razglasitev ničnosti. Obramba pravnega reda Skupnosti sodišču omogoča in ga po potrebi obvezuje, da ugotovi, da zadevni akt vsebuje napako, ki vsekakor zahteva njegovo razglasitev ničnosti.

65. V skladu z ustaljeno sodno prakso spada neobrazložitev pod kršitev bistvenih postopkovnih pravil in pomeni razlog javnega reda, ki ga mora sodišče Skupnosti preizkusiti po uradni dolžnosti.³⁰

66. Priznanje te obveznosti bi bilo brez polnega učinka, če bi bila pristojnost sodišča Skupnosti, da po uradni dolžnosti preizkusi enega od zgoraj navedenih razlogov, pogojena s tem, da je ta razlog povezan s tožbenimi razlogi in trditvami, ki jih navajajo stranke. Spoštovanje takega pogoja bi bilo namreč v nasprotju s samim ciljem te pristojnosti za

preizkus po uradni dolžnosti, ki je prav nadomestiti opustitev strank, kadar je bilo kršeno pravilo javnega reda.

67. Sodišču Skupnosti, ki mu je predložena ničnostna tožba, torej ni mogoče očitati, da je prestopilo okvir spora, prekoračilo svojo pristojnost, odločalo *ultra petita* in kršilo svoj poslovnik, kadar po uradni dolžnosti preizkusi tak razlog, ki se nanaša točno na zakonitost akta, katerega razglasitev ničnosti je bila predlagana.

68. Prav tako Komisija ne more utemeljeno trditi, da naj bi Sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi prestopilo okvir spora, ker naj bi bil razlog, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti, nepovezan z dejstvi, ki so jih navedle stranke.

69. Ne razumem namreč, kako bi lahko Sodišče prve stopnje, s tem ko je po uradni dolžnosti preizkusilo razlog, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, lahko prestopilo okvir spora, saj v skladu s členom 253 ES zahteva po obrazložitvi velja za vsak akt Skupnosti. Poleg tega se ta trditev zdi še toliko bolj neutemeljena, ker je člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 izrecno naveden v sporni odločbi.

30 – Sodba z dne 30. marca 2000 v zadevi VBA proti Florimex in drugi (C-265/97 P, Recueil, str. I-2061, točka 114).

70. Ta analiza ne posega v vprašanje, ali je Sodišče prve stopnje pravilno menilo, da je sporna odločba nezadostno obrazložena v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999. Na tej stopnji analize bi želel reči samo, da Sodišče prve stopnje, s tem ko po uradni dolžnosti preizkusi to vprašanje, ravna v svoji vlogi razsodnika zakonitosti. Zato se trditev Komisije, da iz spisov, predloženih Sodišču prve stopnje, ne izhaja nobena okoliščina, na podlagi katere bi bilo mogoče meniti, da se je člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 uporabljal, po mojem mnenju nanaša na vprašanje, ali je sporna odločba nezadostno obrazložena ali ne, kar zadeva neuporabo te določbe. Ta trditev ne more postaviti pod vprašaj pristojnosti Sodišča prve stopnje, da po uradni dolžnosti preizkusi zadevni razlog.

71. Očitki, ki jih Komisija navaja v prvem delu obravnavanega pritožbenega razloga, so torej po mojem mnenju neutemeljeni.

72. Drugič, v nasprotju s trditvami Komisije v okviru drugega dela obravnavanega pritožbenega razloga Sodišče prve stopnje ni pod pretvezo nezadostne obrazložitve po uradni dolžnosti preizkusilo razloga, ki se nanaša na vsebinsko zakonitost sporne odločbe.

73. Res je bilo že večkrat odločeno, da čeprav neobrazložitev ali nezadostna obrazložitev

pomeni razlog javnega reda, ki ga mora sodišče Skupnosti preizkusiti po uradni dolžnosti, pa lahko sodišče Skupnosti kršitev pravnega pravila v zvezi z uporabo Pogodbe v smislu člena 230 ES preuči samo, če jo zatrjuje tožeča stranka.³¹ Sodišče je tako menilo, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ko je pod pretvezo kršitve obveznosti obrazložitve instituciji, ki je izdala akt, v resnici očitalo, da je storila napako pri presoji.³² Vendar pa takega očitka ni mogoče uveljavljati zoper izpodbijano sodbo.

74. Iz sodne prakse in zlasti zgoraj navedene sodbe Komisija proti Sytraval in Brink's France je razvidno, da se razlog, ki se nanaša na neobrazložitev, ne uporablja le, kadar izpodbijani akt sploh ni obrazložen, ampak tudi kadar je ta obrazložitev tako nezadostna, da to lahko odločilno vpliva na rešitev, ki jo je institucija Skupnosti sprejela v tem aktu.

75. Tako je Sodišče prve stopnje v zadevi, v kateri je bila izrečena ta sodba, razglasilo ničnost odločbe Komisije, s katero je bila zavržena pritožba Chambre syndicale nationale des entreprises de transport de fonds et valeurs (Sytraval) in družbe Brink's France

31 – Zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Sytraval in Brink's France (točka 67) ter VBA proti Florimex in drugi (točka 114) in sodba z dne 2. oktobra 2003 v združenih zadevah International Power in drugi proti NALOO (C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P in C-180/01 P, Recueil, str. I-11421, točka 145).

32 – Zgoraj navedene sodbe Komisija proti Sytraval in Brink's France (točke od 68 do 72); VBA proti Florimex in drugi (točke od 111 do 115) in International Power in drugi proti NALOO (točka 144).

SARL, s katero sta zatrjevala, da so bile pomoči, ki jih je Francoska republika dodelila podjetju Sécuripost SA, državne pomoči. Sodišče je menilo, da je Sodišče prve stopnje pravilno razsodilo, da je zadevna odločba nezadostno obrazložena, po eni strani, zato ker Komisija ni odgovorila na očitke, izrecno naveden v pritožbi, da je država v celoti ali delno prevzela stroške osebja podjetja Sécuripost SA, čeprav ta očitke ni bil sekundarne narave.

76. Sodišče je tudi odločilo, da je bila po drugi strani ta presoja Sodišča prve stopnje utemeljena, kar zadeva očitke pritožnikov, ki se je nanašal na to, da podjetje Sécuripost SA ni plačevalo prispevkov v sklade za zavarovanje za primer brezposelnosti za napotene uradnike, na katerega je Komisija odgovorila samo, da „za zaposlitev napotениh uradnikov ni treba plačevati nikakršnega prispevka v sklade za zavarovanje za primer brezposelnosti, ker je njihova zaposlitev zajamčena z njihovim statusom“.

77. Nasprotno je Sodišče menilo, da je Sodišče prve stopnje pod pretezo domnevne nezadostne obrazložitve Komisiji očitalo očitno napako pri presoji in tako izpodbijalo vsebinsko zakonitost zadevne odločbe, ko je odločilo, na primer, da dejstvo, da dodelitev predujma v višini 15.000.000 FRF, ki ga je holdinška družba hčerinskih družb La Poste

odobrila podjetju Sécuripost SA, pomeni plačilno transakcijo, ne zadostuje za dokaz, da ne gre za državno pomoč, ker se lahko taka plačilna transakcija izvede po stopnji, ki pomeni posebno prednost, tako da naj bi Komisija morala preveriti, ali uporabljena stopnja ustreza tržni stopnji.³³

78. Čeprav se glede na ta zadnja primera lahko včasih zdi težko natančno določiti mejo med nezadostno obrazložitvijo in napako pri presoji, pa vseeno ostaja dejstvo, da razlog, ki ga je Sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi preizkusilo po uradni dolžnosti, ni bil uporabljen napačno in se po mojem mnenju jasno nanaša na obrazložitev sporne odločbe.

79. Naj opozorim, da je Sodišče prve stopnje namreč menilo, da je sporna odločba nezadostno obrazložena, ker je v točki 69 obrazložitve te odločbe brez kakršnega koli pojasnila navedeno, da se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v obravnavanem primeru ne uporablja. Sodišče prve stopnje torej ni moglo izpodbijati utemeljenosti razlogov, zaradi katerih je Komisija menila, da se ta določba ne uporablja, ker ti razlogi niso bili navedeni.

33 – Zgoraj navedena sodba Komisija proti Sytraval in Brink's France (točka 70).

80. Znova poudarjam, da ta analiza ne posega v odgovor na vprašanje, ali bi morala Komisija navesti razloge, zaradi katerih se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v obravnavanem primeru ni uporabljal, ali z drugimi besedami, ali je sporna odločba na tej točki nezadostno obrazložena, kar upravičuje njeno razglasitev ničnosti. To vprašanje, ki je predmet četrtega in petega pritožbenega razloga te pritožbe, bo preučeno pozneje. Po mojem mnenju ga je treba jasno ločiti od problematike, preučene na podlagi prvega pritožbenega razloga, ki se nanaša na obseg pooblastila sodišča Skupnosti, da po uradni dolžnosti preizkusi razlog, kot je ta, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve.

81. Na tej stopnji analize se mi zdi pomembno potrditi, da je imelo Sodišče prve stopnje kot razsodnik zakonitosti sporne odločbe potrebno pristojnost, da po uradni dolžnosti preizkusi tak razlog v skladu s sodno prakso, po kateri je dolžno po uradni dolžnosti preizkusiti vsak razlog, ki se nanaša na kršitev bistvenih postopkovnih pravil.

82. Sodišču torej predlagam, naj prvi pritožbeni razlog zavrne kot neutemeljen.

B – *Drugi pritožbeni razlog*

1. Trditve strank

83. Komisija trdi, da razlog, ki ga je Sodišče prve stopnje preizkusilo po uradni dolžnosti, ni bil niti obravnavan niti omenjen med pisnim in ustnim postopkom pred tem sodiščem. Trdi, da je Sodišče prve stopnje tako kršilo načelo kontradiktornosti, ki je splošno načelo postopka pred sodišči Skupnosti in je potrjeno v členu 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP).

84. Tožene stranke v bistvu trdijo, da ima Sodišče prve stopnje na podlagi člena 62 svojega Poslovnika diskrecijsko pravico, da odredi ponovno otvoritev ustnega postopka, ter da iz tega člena in člena 113 istega poslovnika izhaja, da se obveznost dati strankam možnost, da se opredelijo pred preizkusom razloga po uradni dolžnosti, uporablja samo v zvezi z razlogi, ki vodijo do nedopustnosti tožbe ali ustavitve postopka. Navajajo tudi, da se člen 6 EKČP ne uporablja za pravne osebe javnega prava, kot je Komisija. V nasprotnem primeru, trdijo, da se mora področje uporabe načela kontradiktornosti prilagoditi zadevnim strankam in naravi zadeve.

85. Tožene stranke trdijo, da je bilo to načelo v obravnavanem primeru upoštevano, ker izpodbijana sodba ne temelji na dokumentih ali dejstvih, s katerimi naj Komisija ne bi bila seznanjena.

86. Poleg tega trdijo, da interesi Skupnosti niso bili prizadeti. Po eni strani pravice Komisije niso bile zlorabljene, ker ta ni bila razglašena za civilno ali kazensko odgovorno. Po drugi strani neobrazložitve ni mogoče popraviti naknadno, tako da ponovna odprtitev ustnega postopka Komisiji ne bi omogočila navesti trditev, na podlagi katerih Sodišče prve stopnje ne bi po uradni dolžnosti uporabilo tega razloga.

2. Presoja

87. Brez zadržkov se strinjam s stališčem Komisije.

88. Čeprav je bilo Sodišče prve stopnje, kot sem navedel prej, popolnoma pristojno, da po uradni dolžnosti preizkusi tak razlog, se mi zdi enako pomembno trditi, da je to pristojnost lahko ustrezno uresničevalo samo ob upoštevanju načela kontradiktornosti.

89. Sodišče je potrdilo pomen tega načela in njegovo zelo široko področje uporabe v pravnem redu Skupnosti. Tako je to načelo v skladu z ustaljeno sodno prakso temeljno načelo³⁴, ki ga je torej treba upoštevati tudi, kadar ni posebnih predpisov, v okviru vsakega postopka, v katerem bi lahko bila izdana odločba institucije Skupnosti, ki občutno vpliva na interese neke osebe³⁵.

90. Načelo kontradiktornosti se posledično uporablja pred sodišči Skupnosti. Poleg tega naj bi koristilo vsem strankam v sporu, to je posameznikom in državam članicam³⁶ ali institucijam. V skladu s tem izvlečkom iz sodbe v zadevi Snupat proti Visoki oblasti³⁷ bi bilo namreč „kršeno temeljno pravno načelo, če bi sodna odločba temeljila na dejstvih ali dokumentih, za katere stranke – ali ena izmed njih – niso vedele in glede katerih zato niso mogle podati stališč“.

91. Ta izjava dokazuje, da je načelo kontradiktornosti sestavni del pojma pravne države in da pomeni, da je treba predhodno razpravljati o vsakem elementu, na katerega bo sodišče, ki mu je predložena zadeva, oprlo svojo odločitev, ne glede na status strank v tem

34 – Sodba z dne 10. julija 2008 v zadevi Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impala (C-413/06 P, ZOdl., I-4951, točka 61).

35 – Sodbi z dne 13. februarja 1979 v zadevi Hoffmann-La Roche proti Komisiji (85/76, Recueil, str. 461, točka 9) in z dne 10. julija 2001 v zadevi Ismeri Europa proti Računskemu sodišču (C-315/99 P, Recueil, str. I-5281, točka 28).

36 – Glej zlasti sodbo z dne 9. junija 2005 v zadevi Španija proti Komisiji (C-287/02, ZOdl., str. I-5093, točka 37).

37 – Sodba z dne 22. marca 1961 (42/59 in 49/59, Recueil, str. 101, 156).

postopku. Institucije Skupnosti, katerih akti so podvrženi nadzoru zakonitosti pred sodiščem Skupnosti, in ki so v tem okviru stranke postopka, morajo torej prav tako biti upravičene do tega načela pod enakimi pogoji kot drugi upravičenci iz člena 230 ES, ne glede na to, ali se lahko sklicujejo na kršitev člena 6 EKČP pred Evropskim sodiščem za človekove pravice ali ne.

92. V skladu s sodno prakso načelo kontradiktornosti pomeni pravico vsake stranke v postopku, da se, po eni strani, seznani z dokazi, na katere bo sodišče oprlo svojo odločitev, in, po drugi strani, da o njih razpravlja.³⁸ Ta sodna praksa je v skladu z razlago pravice do kontradiktornega postopka, ki jo je podalo Evropsko sodišče za človekove pravice in v skladu s katero je ta pravica zajeta v pojmu „poštenega sojenja“ iz člena 6 EKČP.³⁹

93. Načelo kontradiktornosti ne podeljuje samo vsaki stranki v postopku pravico, da se seznani z dokazi in stališči, ki jih sodišču predloži njen nasprotnik, ter da o njih razpravlja. Pomeni tudi pravico, da se seznani z elementi, ki jih sodišče preizkusi

po uradni dolžnosti in na katere namerava opreti svojo odločitev, ter da o njih razpravlja.

94. Sodišče je jasno priznalo obstoj te pravice, kadar Sodišče prve stopnje opre svojo odločitev na dejstva in dokumente, s katerimi se stranke niso mogle seznaniti.⁴⁰ Nasprotno se ne zdi, razen če se motim, da je to doslej storilo v primeru, v katerem namerava sodišče Skupnosti spor rešiti na podlagi razloga javnega reda, ki ga preizkusi po uradni dolžnosti.

95. Obveznost spoštovati načelo kontradiktornosti v tem primeru se po mojem mnenju uporablja enako.

96. Kot je Komisija poudarila v svojih pisnih stališčih, je ta obveznost namreč jasno razvidna iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. V skladu s to sodno prakso mora sodišče samo upoštevati načelo kontradiktornosti, zlasti kadar zavrne

38 – Glej v tem smislu sodbi z dne 10. januarja 2002 v zadevi Plant in drugi proti Komisiji in South Wales Small Mines (C-480/99 P, Recueil, str. I-265, točke od 25 do 34) ter z dne 14. februarja 2008 v zadevi Varec (C-450/06, ZOdl., str. I-581, točka 47).

39 – Glej zlasti sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Nideröst-Huber proti Švici z dne 18. februarja 1997 (*Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, str. 108, točka 24).

40 – Glej zgoraj navedeno sodbo Plant in drugi proti Komisiji in South Wales Small Mines (točke od 25 do 34). Sodišče je menilo, da je Sodišče prve stopnje kršilo načelo kontradiktornosti, ko je svojo odločitev o nedopustnosti tožbe tožečih strank oprlo na elemente, ki jih je vsebovala druga zadeva, združena s to zadevo, s katero se te tožeče stranke niso mogle seznaniti. Glej tudi sodbo z dne 13. decembra 2005 v zadevi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (C-78/03 P, ZOdl., str. I-10737, točke od 44 do 50), v kateri je Sodišče za utemeljen razglasilo očitek Komisije, da je Sodišče prve stopnje napačno pre kvalificiralo tožbo tožeče stranke, kot da je namenjena varstvu procesnih pravic na podlagi člena 88(2) ES, in s tem tej instituciji ni omogočilo, da odgovori na tožbeni razlog, ki se je nanašal na kršitev teh procesnih pravic.

pritožbo ali rešuje spor na podlagi razloga, uporabljenega po uradni dolžnosti.⁴¹

97. Poleg tega glede na cilje, zastavljene z načelom kontradiktornosti, ne vidim razlike med položajem, v katerem želi sodišče opreti svojo odločitev na dejstva ali dokumente, o katerih stranke niso razpravljale, na katerega se nanaša zgoraj navedena sodba Plant in drugi proti Komisiji in South Wales Small Mines, in položajem, v katerem po uradni dolžnosti preizkusi popolnoma pravni razlog.

98. Načelu kontradiktornosti je namreč mogoče pripisati dva cilja. Prvi je zagotoviti informacije za sodišče. Predložitev vseh elementov, ki bi lahko vplivali na rešitev spora, v razpravo strankam, tako sodišču omogoči, da odloči popolnoma nepristransko in ob polnem poznavanju vseh pravnih in dejanskih elementov.

99. Drugi cilj je podpreti zaupanje, ki ga posamezniki morajo imeti v delovanje sodišč. To zaupanje pomeni, da je strankam zagotovljeno, da so lahko izrazile svoje stališče o vseh elementih, na katere je sodišče oprlo svojo odločitev.

41 – Glej zlasti sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Clinique des Acacias in drugi proti Franciji z dne 13. oktobra 2005 (točka 38) in sodbo v zadevi Prikyan in Angelova proti Bolgariji z dne 16. februarja 2006 (točka 42).

100. Te ugotovitve veljajo tudi, kadar sodišče Skupnosti po uradni dolžnosti preizkusi razlog, ki se nanaša le na pravo. Tako rešitev spora na podlagi pravnega pravila, pa naj bo to pravilo javnega reda, nujno izhaja iz presoje sodišča, ki jo lahko stališča strank samo obogatijo in podprejo ali po potrebi ovržejo. Prav tako lahko neuspehi stranki nezmožnost uveljavljanja svojih stališč o pravnem pravilu, katerega posledica je njen neuspeh, čeprav gre za pravilo javnega reda, tej upravičeno da vtis, da se je sodišče, ker se ni mogla braniti, povežalo z njenim nasprotnikom.

101. Res je, da, kot poudarjajo tožene stranke, načelo kontradiktornosti ni absolutno in se lahko odstopa od njega.

102. Tako je, kar zadeva dokaze in informacije, predložene sodišču, sprejeto, da je za njihovo razkritje mogoče določiti omejitve, kadar so te utemeljene zaradi ohranitve temeljnih pravic ali pomembnega javnega interesa, kot je varovanje poslovnih skrivnosti.⁴² Prav tako lahko sodišče Skupnosti na

42 – Sodišče je v zgoraj navedeni sodbi Varec (točke 47, 50 in 51) odločilo, da je treba v tožbi zoper odločitev naročnika v zvezi s postopkom oddaje javnega naročila načelo kontradiktornosti, kar zadeva vse informacije v zvezi z zadevnim postopkom oddaje, pretehtati glede na pravico drugih gospodarskih subjektov do varstva njihovih zaupnih podatkov in poslovnih skrivnosti. Glej v istem smislu člen 116(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje, v katerem je predvidena možnost, da predsednik Sodišča prve stopnje iz posredovanja intervenientom izključi dokumente iz spisa, ki morajo ostati zaupni.

podlagi svojega poslovnika odredi začasne ukrepe v okviru postopka za izdajo začasne odredbe, „še preden je nasprotna stranka predložila svoja stališča“. ⁴³ Nazadnje lahko sodišče Skupnosti s sklepom in brez predhodnega zaslišanja tožeče stranke zavrne tožbo, kadar očitno ni pristojno za odločanje o tožbi ali kadar je ta tožba očitno nedopustna ali očitno brez pravne podlage. ⁴⁴

103. Vendar pa je po mojem mnenju vse te različne primere treba razumeti kot izjeme od načela. Vsi vključujejo prav posebne položaje, v katerih obstaja upravičen razlog za odstopanje od načela kontradiktornosti. V prvih dveh primerih gre za zaščito pomembnega javnega interesa, s katerim je treba uravnovešiti načelo kontradiktornosti, ali za zagotovitev učinkovitosti začasnega ukrepa, odreja- nega za izdajo začasnih odredb.

104. Nazadnje, kar zadeva sklepe, izdane v primeru nepristojnosti, očitne nedopustnosti ali očitnega neobstoja pravne podlage, se lahko odstopanje od načela kontradiktornosti, čeprav je bolj sporno, vseeno pojasni z dejstvom, da je zavrnitev tako očitna, da je popolnoma nesporna. Z drugimi besedami, mogoče bi bilo sprejeti, da zavrnitev tožbe ne

izhaja iz presoje sodišča, ampak iz preproste ugotovitve obstoja enega od teh razlogov.

105. Iz tega sledi, da člena 113 Poslovnika Sodišča prve stopnje ni mogoče razlagati tako, da bi moralo sodišče Skupnosti v primeru preizkusa po uradni dolžnosti načelo kontradiktornosti upoštevati samo v primerih, navedenih v tej določbi, to je, kadar preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda, ali ugotovi, da je tožba postala brezpredmetna.

106. Glede na zgornje ugotovitve je treba ta člen po mojem mnenju razlagati tako, da potrjuje pristojnost sodišča Skupnosti za preizkus po uradni dolžnosti, in ne kot omejitev področja uporabe načela kontradiktornosti. Nasprotno, ker navedeni člen izrecno določa, da je treba strankam dati možnost da se opredelijo, potrjuje pomen tega temeljnega načela, kadar sodišče po uradni dolžnosti preizkusi razlog. Razumeti ga je treba kot posebno uporabo temeljnega načela kontradiktornosti.

107. Sodišče Skupnosti mora torej spoštovati to načelo, kadar namerava spor rešiti na podlagi razloga javnega reda, ki ga preizkusi

43 – Člen 84(2) Poslovnika Sodišča, člen 105(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje in člen 104(3) Poslovnika Sodišča za uslužbence.

44 – Člen 92(1) Poslovnika Sodišča, člen 111 Poslovnika Sodišča prve stopnje in člen 76 Poslovnika Sodišča za uslužbence.

po uradni dolžnosti. Zato mora ta razlog predložiti v razpravo strankam in po potrebi ponovno začeti ustni postopek.

108. Nesporno je, da je Sodišče prve stopnje v tej zadevi kršilo to obveznost.

109. Tožene stranke kljub temu trdijo, da je bilo načelo kontradiktornosti kršeno, ker glede na to, da neobrazložitev ni mogoče popraviti, ponovna otvoritev ustnega postopka Komisiji ne bi omogočila navesti trditev, na podlagi katerih Sodišče prve stopnje ne bi po uradni dolžnosti preučilo zadevnega razloga. Interesi Komisije naj torej ne bi bili prizadeti.

110. Res je, da je načelo kontradiktornosti povezano s pravicami do obrambe, in sprejeto je, da se teh pravic ne sme uporabljati samo formalistično. V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo biti interesi stranke oškodovani, da bi bila kršitev pravic do obrambe stranke ugotovljena in bi povzročila razglasitev ničnosti akta Skupnosti.⁴⁵

111. Vendar pa si je glede na cilje, ki jim sledi načelo kontradiktornosti, in vrednost tega načela v pravnem redu Skupnosti težko zamisliti, da bi, kadar sodišče po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, na katerega namerava opreti svojo odločitev in ki ne spada v okvir sklepov o nepristojnosti ali očitni nedopustnosti, priznali, da interesi strank niso bili oškodovani. V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora sodišče v skladu s členom 113 Poslovnika Sodišča prve stopnje strankam brez kakršne koli omejitve dati možnost, da se opredelijo o procesnih predpostavkah, ki se preizkusijo po uradni dolžnosti.

112. Iz tega sledi, da čeprav sodišče meni, da se rešitev spora zdi tako gotova, da stališča strank ne bi imela nobenega vpliva nanjo, imajo stranke vseeno pravico, da so predhodno obveščene o tem razlogu in da predložijo svoja stališča o njem.

113. Poleg tega v tej zadevi ni mogoče izključiti, da bi upoštevanje načela kontradiktornosti lahko vplivalo na odločitev Sodišča prve stopnje.

114. Na tej stopnji analize namreč ni pomembno, da je neobrazložitev akta Skupnosti napaka, ki je načeloma ni mogoče

⁴⁵ – Za primer uporabe te sodne prakse glej sodbo z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Corus UK proti Komisiji (C-199/99 P, Recueil, str. I-11177, točke od 19 do 25).

popraviti. Kar je pomembno, je, da analiza Sodišča prve stopnje, v skladu s katero je bila v sporni odločbi kršena obveznost obrazložitve, izhaja iz prave presoje in da je bilo to presojo mogoče izpodbijati.

okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje.⁴⁶

115. Presoja upoštevanja obveznosti obrazložitve akta Skupnosti namreč izhaja iz konkretne analize tega akta glede na več meril, navedenih v ustaljeni sodni praksi.

116. V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva v členu 253 ES, prilagojena značilnostim obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko stranke seznani z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče izvede nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, lastnosti podanih razlogov in interes, ki ga imajo lahko naslovniki akta ali druge osebe, ki jih ta neposredno in posamično zadeva, zato da prejmejo pojasnila. Ni treba, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine, ker se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, nanaša ne le na besedilo tega člena, ampak tudi na njegov

117. Sodišče prve stopnje je v točkah od 56 do 62 izpodbijane sodbe navedlo razloge, zaradi katerih bi morala Komisija po njegovem mnenju preučiti, ali je mogoče sporne oprostitve šteti za veljavne pomoči v smislu člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, in iz katerih je izpeljalo, da je sporna odločba zaradi tega, ker je bilo v njej le ugotovljeno, da se ta določba ne uporablja, nezadostno obrazložena.

118. Ni mogoče izključiti, da bi bila presoja Sodišča prve stopnje lahko drugačna, če bi Komisiji omogočilo, da predloži stališča o teh elementih in da pred njim uveljavlja iste trditve, kot jih je navedla v okviru četrtega in petega pritožbenega razloga te pritožbe.

119. Glede na vse te ugotovitve Sodišču predlagam, naj ugotovi, da je drugi pritožbeni razlog Komisije utemeljen, in odloči, da je

⁴⁶ – Glej zlasti sodbi z dne 15. aprila 2008 v zadevi Nuova Agricast (C-390/06, ZOdl., str. I-2577, točka 79) in z dne 1. julija 2008 v združenih zadevah Chronopost in La Poste proti UFX in drugim (C-341/06 P in C-342/06 P, ZOdl., točka 88 in navedena sodna praksa).

Sodišče prve stopnje, s tem ko je sporno odločbo razglasilo za nično na podlagi razloga, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti in o katerem stranke niso razpravljale, kršilo načelo kontradiktornosti in tako škodovalo interesom Komisije.

123. Po drugi strani je Sodišče prve stopnje menilo, da je bila v navedeni odločbi kršena obveznost obrazložitve, in to točko bi morale to sodišče preučiti pred presojo razlogov za razglasitev ničnosti, ki so jih uveljavljale stranke.

120. Zato predlagam, naj se izpodbijana sodba razglasi za nično.

124. Ker je bilo vprašanje, ali sporna odločba ni obrazložena v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, predmet kontradiktorne razprave pred Sodiščem, menim, da stanje postopka na tej točki dovoljuje odločitev o sporu.

C – Posledice razglasitve ničnosti izpodbijane sodbe

121. V skladu s členom 61 Statuta Sodišča lahko to v primeru razglasitve ničnosti sodbe, zoper katero je bila vložena pritožba, zadevo vrne v razsojanje Sodišču prve stopnje ali samo dokončno odloči o sporu, če to dovoljuje stanje postopka.

125. Poleg tega se zdi, da je, kot je navedla Komisija, odločitev o tem sporu s strani Sodišča nujna zaradi dobrega izvajanja sodne oblasti. Z njo se bo lahko preprečilo, da bi bila razprava o tem vprašanju ponovljena pred Sodiščem prve stopnje in da bi privedla do sodbe, omejene na navedeno vprašanje, ki bi v najslabšem primeru lahko bila predmet pritožbe in ponovnega vračanja pred Sodišče prve stopnje za preučitev razlogov za razglasitev ničnosti, ki so jih uveljavljale stranke.

122. Spor v tej zadevi ima dva vidika. Po eni strani je sporna odločba predmet ničnostne tožbe, ki temelji na številnih tožbenih razlogih, ki jih Sodišče prve stopnje ni preučilo, in zato stanje postopka ne dovoljuje, da jih preuči Sodišče.

126. Sodišče je tako storilo že v zgoraj navedeni sodbi Plant in drugi proti Komisiji in South Wales Small Mines, v kateri je, potem

ko je ugotovilo, da je Sodišče kršilo postopek, s čimer je škodovalo interesom tožeče stranke, ko je tožbo tožečih strank razglasilo za nično na podlagi dokumentov, s katerimi niso bile seznanjene, nato odločilo, da bo preučilo dopustnost te tožbe.⁴⁷

dokazuje, da so bile zadevne oprostitev vedno pomoči, odkar so bile uvedene, saj je v navedeni odločbi pravno zadostno in v skladu z zahtevami sodne prakse pojasnjeno, da navedene oprostitev lahko prizadenejo trgovino med državami članicami in povzročijo izkrivljanje konkurence. Po mnenju te institucije v teh okoliščinah ni bilo treba podrobneje pojasniti razlogov, zaradi katerih se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 ni uporabljal.

127. Sodišču torej predlagam, naj skupaj preuči četrti in peti pritožbeni razlog Komisije, s katerima želi dokazati, da je izpodbijana sodba napačna, ker je Sodišče prve stopnje razsodilo, da sporna odločba ni obrazložena v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

1. Trditve strank

128. Četrti in peti pritožbeni razlog Komisije se nanašata na kršitev člena 253 ES v povezavi s členoma 87(1) ES in 88(1) ES v povezavi s pravili o poteku postopka na področju državnih pomoči oziroma členom 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

129. Komisija v okviru četrtega pritožbenega razloga trdi, da obrazložitev sporne odločbe

130. Komisija v okviru petega pritožbenega razloga navaja, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ko je menilo, da so vse posebne okoliščine, ki so se vse nanašale na ravnanje Sveta ali Komisije, zahtevale, da sporna odločba vsebuje posebno obrazložitev v zvezi z uporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, medtem ko je pojem veljavne ali nove državne pomoči objektivni in ne more biti odvisen od ravnanja ali izjav institucij, *a fortiori* če to ravnanje ali te izjave ne vplivajo na postopek nadzora pomoči. Sodišče prve stopnje naj bi tako ravnalo v nasprotju s stališčem Sodišča v sodbi z dne 22. junija 2006 v združenih zadevah Belgija in Forum 187 proti Komisiji.⁴⁸

131. Tožene stranke v odgovor na četrti pritožbeni razlog menijo, da razlogi za neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 ne

47 – Zgoraj navedena sodba Plant in drugi proti Komisiji in South Wales Small Mines (točka 35).

48 – C-182/03 in C-217/03, ZOdl., str. I-5479.

izhajajo jasno iz sporne odločbe in da zato ta ne izpolnjuje zahteve po jasni in nedvoumni obrazložitvi. Poleg tega naj bi Sodišče prve stopnje očitalo Komisiji, da ni navedla razlogov, zaradi katerih je menila, da sporne oprostitve izkrivljajo konkurenco na skupnem trgu, čeprav se zdi, da je bila prej drugačnega mnenja. V tem okviru naj bi Sodišče prve stopnje glede na sodno prakso pravilno odločilo, da bi Komisija morala navesti razloge, s katerimi bi dokazala, da je opravila analizo, ki upravičuje njeno ugotovitev. Komisija naj bi s tem pritožbenim razlogom poskušala nadomestiti neobrazložitev v sporni odločbi in doseči, da Sodišče odloči o vsebinskih vprašanjih, ki niso povezana s to neobrazložitvijo.

132. Tožene stranke v odgovor na peti pritožbeni razlog trdijo, da Sodišče prve stopnje ni izpodbijalo objektivnosti pojma državne pomoči, ampak je samo menilo, da bi morala Komisija glede na predhodne odločbe Sveta in Komisije ter upravičeno pričakovanje, ki so ga vzbudile glede zakonitosti spornih oprostitvev, v sporni odločbi pojasniti razloge, na podlagi katerih je objektivno izključila uporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999. Ker morajo biti razlogi odločbe navedeni v samem besedilu te odločbe, naj pojasnila Komisije ne bi mogla nadomestiti neobrazložitve.

2. Presoja

133. Menim, da nepojasnitev neuporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v sporni odločbi ne upravičuje razglasitve ničnosti sporne odločbe zaradi kršitve obveznosti obrazložitve.

134. V skladu z zgoraj navedeno sodno prakso je treba vprašanje, ali akt Skupnosti izpolnjuje obveznost obrazložitve, določeno s členom 253 ES, presoditi *in concreto*, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, okoliščine, v katerih je bil sprejet, in potrebo po pojasnitvah oseb, ki jih ta neposredno in posamično zadeva.

135. Videli smo, da je Komisija v sporni odločbi ugotovila, da so oprostitve trošarin za mineralna olja, ki jih je Svet odobril na njen predlog, nove pomoči, ki so nezdružljive s pravili Pogodbe o državnih pomočeh.

136. Kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točkah od 56 do 62 izpodbijane sodbe, je iz razlogov teh odločb o odobritvi razvidnih več

navedb, na podlagi katerih so zadevne države članice in podjetja lahko upravičeno verjeli, da je Komisija menila, da te oprostitve ne pomenijo državnih pomoči, zlasti ker ne povzročajo izkrivljanja konkurence.

137. Zato je bilo nujno, da Komisija v sporni odločbi jasno navede razloge, zaradi katerih je v tej odločbi prišla do nasprotné ugotovitve. Zlasti je morala navesti razloge, zaradi katerih je menila, da zadevne oprostitve izkrivljajo ali bi lahko izkrivljale konkurenco v smislu člena 87(1) ES.

138. Komisija je v točkah od 58 do 64 obrazložitve navedene odločbe navedla razloge, zaradi katerih meni, da zadevne oprostitve pomenijo državne pomoči. Tako je navedla, da te oprostitve izpolnjujejo pogoje iz člena 87(1) ES, in sicer da dajejo prednost posameznim podjetjem, da je ta prednost dodeljena iz državnih sredstev, da vplivajo na trgovino med državami članicami in da izkrivljajo ali bi lahko izkrivljale konkurenco.

139. Tako se glede na točko 59 obrazložitve sporne odločbe oprostitve financirajo z državnimi sredstvi, saj se država odreče določene

nemu denarnemu znesku, ki bi ji drugače pripadel. V skladu s točko 60 obrazložitve te odločbe dajejo prednost upravičencem, ker znižajo strošek pomembne surovine. Nazadnje je v skladu s točkama 61 in 62 obrazložitve navedene odločbe mogoče domnevati, da navedene oprostitve vplivajo na trgovino v Skupnosti in izkrivljajo ali bi lahko izkrivljale konkurenco, ker je aluminijev oksid predmet trgovine med državami članicami, ker so bile glede na izjave upravičencev in Francoske republike uvedene, da bi evropskim proizvajalcem omogočile konkuriranje na svetovni ravni, in ker obstaja proizvodnja aluminijevega oksida tudi v Nemčiji, Grčiji, Španiji in na Madžarskem.

140. Glede na to presojo Komisije je treba ugotoviti, da so vsi ti pogoji izpolnjeni, vključno z izkrivljanjem ali morebitnim izkrivljanjem konkurence med državami članicami brez časovne omejitve, to je od takrat, ko so bile zadevne oprostitve uvedene.

141. Iz teh razlogov torej jasno izhaja, da je Komisija menila, da zadevne oprostitve niso postale državne pomoči zaradi razvoja skupnega trga, ampak da v to opredelitev spadajo že od začetka, tako da *a priori* ne morejo spadati na področje uporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

142. Iz tega lahko na tej stopnji branja sporne odločbe tudi sklepam, da čeprav je Komisija, ko je Svet odobril navedene oprostitev, menila, da niso v nasprotju s pravili Pogodbe o državnih pomočeh, je bila ta presoja napačna in da je na podlagi posebnega postopka nadzora, določenega v členu 88 ES, ugotovila nasprotno.

143. Komisija je v sporni odločbi navedla tudi razloge, zaradi katerih zadevne oprostitev pomenijo nove pomoči in ne veljavnih pomoči. Tako je navedla, da te oprostitev niso obstajale pred pristopom treh držav članic, da niso nikoli bile analizirane na podlagi pravil Pogodbe o državnih pomočeh in da niso bile priglašene.

144. Na tej podlagi je Komisija v točki 69 obrazložitve sporne odločbe navedla, da se člen 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999 v tej zadevi ne uporablja.

145. Glede na razlago te določbe v zgoraj navedeni sodbi Belgija in Forum 187 proti Komisiji se ta trditev zdi utemeljena. V točki 71 te sodbe je bilo namreč razsojeno, da se ta določba ne uporablja, kadar Komisija spremeni svojo presojo nacionalnega ukrepa.

146. Komisija tega pojasnila res ni vključila v točko 69 obrazložitve sporne odločbe. Morda bi lahko obžalovali, da ni navedla, da njena presoja teh oprostitev v okviru njihove odobritve s strani Sveta na podlagi direktiv o trošarinah za mineralna olja ne more upravičiti vključitve navedenih oprostitev v področje uporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999. To obžalovanje bi bilo mogoče opreti tudi na dejstvo, da ob sprejetju sporne odločbe zgoraj navedena sodba Belgija in Forum 187 proti Komisiji še ni bila izdana.

147. Vendar menim, da tako pojasnilo dejansko ni bilo potrebno glede na besedilo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999, ker se ta določba ne nanaša na spremembo presoje institucij Skupnosti, ampak samo na „razvoj skupnega trga“ ali „liberalizacijo dejavnosti s pravnimi predpisi Skupnosti“.

148. Vsekakor Sodišče prve stopnje Komisiji ni utemeljeno očitalo, da ni preučila vprašanja, ali je sporne oprostitev mogoče šteti za veljavne pomoči v smislu te določbe, ker naj ob uvedbi ne bi bile pomoči, ampak naj bi to postale zaradi razvoja skupnega trga in ne da bi jih zadevne države članice spremenile.

149. Komisiji po mojem mnenju ni bilo treba opraviti take preučitve, ker je v točkah od 58 do 64 obrazložitve sporne odločbe navedla, da zadevne oprostitve pomenijo državne pomoči brez časovne omejitve, torej od takrat, ko so bile uvedene. Ti razlogi so bili po mojem mnenju zadostni, da so zadevne države članice in podjetja, ki jih sporna odločba zadeva neposredno in posamično, lahko razumeli, zakaj je Komisija menila, da zadevne oprostitve niso postale državne pomoči zaradi razvoja skupnega trga in da zato ne spadajo na področje uporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

dokazala, da zadevne oprostitve izpolnjujejo pogoje iz člena 87(1) ES od začetka in zlasti da izkrivljajo ali bi lahko izkrivljale konkurenco od svoje uvedbe. Želim reči samo, da glede na navedbe iz točk od 58 do 64 obrazložitve sporne odločbe Komisiji ni bilo treba preučiti, ali so zadevne oprostitve postale pomoči zaradi razvoja skupnega trga in spadajo na področje uporabe člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

150. Ta analiza ne posega v vprašanje, ali je Komisija v sporni odločbi pravno zadostno

151. Glede na te ugotovitve menim, da v sporni odločbi ni bila kršena obveznost obrazložitve v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe št. 659/1999.

V – Predlog

152. Glede na zgornje ugotovitve Sodišču predlagam, naj odloči:

1. Sodba Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 12. decembra 2007 v zadevi Irska in drugi proti Komisiji (T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 in T-69/06) se razglasi za nično v delu, v katerem je z njo:

- razglašena ničnost Odločbe Komisije 2006/323/ES z dne 7. decembra 2005 o oprostitvi plačila trošarine za mineralna olja, ki se uporabljajo kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, v regiji Shannon in na Sardiniji, ki se izvaja v Franciji, na Irskem in v Italiji, ker je v njej Komisija kršila obveznost obrazložitve v zvezi z neuporabo člena 1(b)(v) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES];
 - v preostalem delu zavrnjena tožba v zadevi T-62/06 in
 - Komisiji Evropskih skupnosti naloženo, da nosi svoje stroške in plača stroške, ki so jih priglasile tožeče stranke, vključno s stroški postopka za izdajo začasne odredbe v zadevi T-69/06 R.
2. Zadeve T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 in T-69/06 se vrnejo v ponovno odločanje Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti.